

[Startside](#) > ... > [Anlæggelse Af Retssag](#) > [Hvor Og Hvordan](#) > [Hvilket Lands Love Gælder?](#) > [Germany](#)

Hvilket lands love gælder?

 Tyskland

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Retskilder

1.1 National ret

I perioden 2007 til 2016 kodificerede EU lovvalgsreglerne på vigtige privatretlige områder i forskellige forordninger (navnlig forordning (EF) nr. 593/2008 [Rom I-forordningen], forordning (EF) nr. 864/2007 [Rom II-forordningen] og forordning (EU) nr. 650/2012), jf. vejledningen "Samarbejde om civilretlige spørgsmål i Den Europæiske Union" (https://e-justice.europa.eu/content_ejn_s_publications-287-da.do?init=true).

Anvendelsesområdet for den selvstændige tyske lovgivning om henvisninger er derfor blevet mere og mere begrænset.

Den vigtigste kilde til nationale tyske lovvalgsregler (eller international privatret) er den indledende lov til den civile lovbog (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche - EGBGB), især §§ 3-48. I henhold til § 3 i EGBGB har lovvalgsregler fastsat i EU-retten og internationale konventioner forrang for bestemmelserne i EGBGB på deres anvendelsesområder.

Tysk lovgivning indeholder også spredte lovvalgsregler, som ikke fremgår af EGBGB, men andre steder, f.eks. i insolvensloven (Insolvenzordnung - InsO).

På områder, som ikke er reguleret ved lov, f.eks. i international selskabsret, afgør domstolene, hvilken lovgivning der finder anvendelse.

Bemærkningerne i punkt 2 er i al væsentlighed begrænset til de nationale tyske lovvalgsregler.

1.2 Internationale aftaler

En liste over alle multilaterale konventioner, som Tyskland har undertegnet og ratificeret, kan findes i register B i det tyske lovtidende (Bundesgesetzblatt) (kan bestilles på webstedet <https://www.bgbl.de/>). De anførte multilaterale internationale konventioner omfatter konventioner, der indeholder fælles lovvalgsregler.

Det er ofte internationale organisationer, der tager initiativ til multilaterale konventioner af denne type. Især bør Haagerkonferencen om International Privatret (www.hcch.net<https://www.hcch.net/de/home/>), som Tyskland længe har været medlem af, nævnes.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Individuelle lovvalgsregler kan også være indeholdt i bilaterale konventioner. En liste over sådanne konventioner mellem Tyskland og andre stater kan findes i register B i det tyske lovtidende (se punkt 1.2 ovenfor).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Spørgsmål om lovkollision opstår ikke kun i tvister ved domstolene. Handelspartnere i forskellige stater har brug for at vide, hvilken lovgivning der regulerer kontrakten mellem dem uanset en eventuel fremtidig tvist. Det er denne lovgivning, der afgør deres rettigheder og forpligtelser. Bilister, som rejser på ferie i andre lande, skal være klar over, efter hvilken lovgivning de bliver erstatningsansvarlige, hvis de forårsager en færdselsulykke det pågældende sted. Det er denne lovgivning, der afgør arten og omfanget af en eventuel erstatning.

Når de faktiske omstændigheder ved en tvist har en vis tilknytning til lovgivningen i en anden stat, afgør den tyske domstol, der pådømmer sagen, hvilken lovgivning der skal anvendes under henvisning til de tyske lovvalgsregler. Tyske domstole skal være fortrolige med tyske lovvalgsregler. De skal anvende dem, uanset om en part anmoder herom.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Hvis en anden stats lovgivning finder anvendelse efter de tyske lovvalgsregler, men lovgivningen i den pågældende stat henviser til lovgivningen i en tredje stat, accepterer tysk lov normalt den videre henvisning i henhold til § 4, stk. 1, første punktum, i EGBGB med forbehold af specifikke bestemmelser i EU-retsakter eller internationale konventioner. Henviser den fremmede lovgivning tilbage til tysk lovgivning, finder de tyske materielle bestemmelser anvendelse (§ 4, stk. 1, andet punktum, i EGBGB).

Når de tyske lovvalgsregler giver parterne mulighed for at vælge, hvilken retsorden der skal finde anvendelse, vedrører valget kun de materielle bestemmelser, jf. § 4, stk. 2, i EGBGB.

2.3 Ændret tilknytning

En ændring i den gældende lov i en situation, hvor sagens faktiske omstændigheder stadig kan ændres, er et velkendt fænomen i tysk lovgivning. F.eks. vurderes tinglige rettigheder i princippet ifølge lovgivningen på det sted, hvor aktiverne befinder sig, hvilket betyder, at hvis en genstands placering ændres, kan den blive underlagt en anden retsorden.

En ændring af tilknytningsfaktoren accepteres inden for andre retsområder, f.eks. ændring af nationalitet.

Ingen ændring i den gældende lov er dog mulig, hvis lovvalgsreglerne fastsætter et bestemt tilknytningstidspunkt. For at fastslå, hvilken lovgivning der f.eks. regulerer en arv ved dødsfald efter den 17. august 2015, vil tilknytningsfaktoren fra dødstidspunktet og frem være testators faste bopæl på tidspunktet for dennes død (jf. punkt 3.7 nedenfor).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

I § 6 i EGBGB er det tyske forbehold vedrørende den offentlige orden fastsat, hvorved en bestemmelse i en fremmed lov ikke skal anvendes, hvis dens anvendelse ville være åbenbart uforenelig med de grundlæggende principper i tysk ret. "Grundlæggende principper" betyder her de grundlæggende retsprincipper. Generelt henviser dette til grove krænkelse af grundlæggende rettigheder, som er sikret i den tyske forfatning. Hvis forbeholdet vedrørende den offentlige orden skal anvendes, er det også vigtigt, at sagens faktiske omstændigheder har tilknytning til Tyskland. Ellers bliver den tyske retsorden normalt ikke inddraget. Også her skal eventuelle særlige bestemmelser i EU-retsforordninger [jf. f.eks. artikel 21 i Rom I-forordningen og artikel 26 i Rom I-forordningen og artikel 35 i forordning (EU) nr. 650/2012] have forrang. På politiområdet er anvendelsen af lovvalgsreglerne berørt af en anden undtagelse. Når der er tale om en politilov, skal en stat anvende sin egen lovgivning, fordi dens overholdelse af denne stat anses for væsentlig for beskyttelsen af væsentlige samfundsinteresser, navnlig statens politiske, sociale eller økonomiske organisation. Politilovgivningen finder hovedsagelig anvendelse på kontraktlige og ikkekontraktlige forpligtelser. EU's prioriterede retsforordninger eller internationale konventioner indeholder særlige bestemmelser på området (se navnlig artikel 9 i Rom I-forordningen, som indeholder en juridisk definition, og artikel 16 i Rom II-forordningen).

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Ikke alene skal tyske domstole anvende lovvalgsreglerne af egen drift, men ifølge § 293 i den civile retsplejelov (Zivilprozessordnung - ZPO) skal de også efter nøje vurdering afgøre indholdet af den gældende fremmede lov.

Dette er ikke begrænset til en grundig gennemlæsning af den fremmede lovgivning. Retten skal også tage hensyn til behandlingen af lovgivningen i retsvidenskabelige værker og retspraksis. Den skal sørge for at kunne anvende den fremmede lovgivning på samme måde, som en domstol ville gøre det i det pågældende land.

For at bestemme indholdet af den fremmede lovgivning kan domstolene benytte alle de informationskilder, de har til rådighed.

- For de deltagende stater er en af disse informationskilder den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret, der blev undertegnet i London den 7. juni 1968. Anmodningen rettes til den kompetente myndighed i den pågældende fremmede stat via det modtagende organ eller det udpegede overdragende organ.
- I stedet for en anmodning om retsoplysninger ifølge den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret kan domstolen også indhente en udtalelse fra en sagkyndig, forudsat at den sagkyndige også har viden om den praktiske anvendelse af den fremmede lovgivning.
- Med hensyn til enkle spørgsmål kan oplysninger fra kontaktpunktet i Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område eller fra domstolens egne undersøgelser af den fremmede ret under visse omstændigheder også være tilstrækkeligt til at fastslå indholdet af den fremmede lovgivning.

Domstolen kan også opfordre parterne til samarbejde om bevis for den fremmede lovgivning, men er ikke bundet af deres skriftlige indlæg. Den kan således af egen drift benytte alle informationskilder uden at være bundet af de bevismidler, parterne forelægger.

I ekstraordinære tilfælde, hvor indholdet af den fremmede lov, der skal anvendes, trods udvist fornøden omhu ikke kan fastslås, anvendes tysk lovgivning som alternativ.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Internationale købekontrakter er i første omgang underlagt FN's konvention om aftaler om internationale køb, som automatisk gælder mellem virksomheder fra flere deltagende stater, når parterne ikke har udelukket den — f.eks. ved at give afkald på FN's konvention om købekontrakter.

Vedrørende alle andre aftaler under obligationsretten indgået siden den 17. december 2009 afgøres spørgsmålet om gældende lov i princippet efter Rom I-forordningen, medmindre aftalen i ekstraordinære tilfælde falder uden for forordningens anvendelsesområde, f.eks. hvis der er tale om en aftale, der alene henhører under tingsretten. Herudover finder § 46b til 46d i EGBGB anvendelse.

Aftaler indgået inden den 17. december 2009 er fortsat underlagt § 27 ff. i den gamle version af EGBGB. Den var baseret på Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser. Den blev ophævet med virkning fra den 17. december 2009, men gælder stadig for kontrakter indgået før den dato.

For visse forsikringsaftaler indgået før den 17. december 2009 indeholder §§ 7-14 i den indledende lov til forsikringsloven (Einführungsgesetz zum Versicherungsvertragsgesetz – EGVVG) i den udgave, der var gyldig indtil den 16. december 2009, særlige lovvalgsregler.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Siden den 11. januar 2009 har lovvalgsreglerne for forpligtelser uden for kontraktforhold været bestemt af Rom II-forordningen, suppleret med artikel 46a i EGBGB.

I tilfælde, der ikke er dækket af forordningen, som f.eks. krænkelse af personlige rettigheder (Persönlichkeitsrecht), fastsætter tysk lovgivning specifikke lovvalgsregler til at afgøre, hvilket lands lovgivning der finder anvendelse. Disse regler er fastsat i §§ 38-42 i EGBGB.

§ 38 i EGBGB indeholder regler for, hvilken lov der finder anvendelse på handlinger baseret på uberettiget berigelse.

I overensstemmelse med § 39 i EGBGB er søgsmål som følge af uanmodet forretningsførelse i forbindelse med

en anden persons forretninger reguleret i lovgivningen i den stat, hvor handlingen blev begået. Der gælder en særlig bestemmelse for afvikling af en anden persons gæld.

I henhold til § 40 i EGBGB reguleres erstatningskrav som følge af en retsstridig handling i princippet af lovgivningen på det sted, hvor den retsstridige handling blev begået (Handlungsort). Skadelidte kan dog ved manglende fastlæggelse bestemme, at retten på det sted, hvor skaden indtrådte, finder anvendelse.

Ifølge § 42 i EGBGB kan parterne under alle omstændigheder vælge den lovgivning, der gælder for forpligtelser uden for kontraktforhold, efter den begivenhed, som gav anledning hertil.

I henhold til § 41 i EGBGB kan den gældende retsorden erstattes af en retsorden, som på grund af særlige omstændigheder har en betydeligt tættere tilknytning til sagens faktiske omstændigheder.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Ifølge tyske lovvalgsregler er retlige spørgsmål, der vedrører en fysisk persons personlige retlige status, undergivet retsordenen i det land, hvor den pågældende person er statsborger ("Heimatrecht"). Det gælder i princippet for navne (se nærmere oplysninger i § 10 i EGBGB) og for spørgsmålet om, hvorvidt en fysisk person har retlig handleevne og kontrakthabilitet (§ 7 i EGBGB).

Hvis en person er statsborger i mere end én stat, er det ifølge § 5, stk. 1, første punktum, i EGBGB det "faktiske statsborgerskab", der er afgørende, dvs. statsborgerskabet i den stat, som den pågældende person har den nærmeste tilknytning til. Hvis en person med flere nationaliteter også har tysk statsborgerskab, er det imidlertid ifølge § 5, stk. 1, andet punktum, i EGBGB alene det tyske statsborgerskab, der gælder.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Ifølge § 19 i EGBGB henhører spørgsmål om, hvem der er et barns forældre, i første omgang under lovgivningen i den stat, hvor barnet har fast bopæl. I forholdet til den enkelte forælder kan afstamningen også konstateres efter lovgivningen i den pågældende forælders hjemland. Er moren gift, kan hendes civilstand ved barnets fødsel (§ 14 i EGBGB) også være af betydning for spørgsmålet om barnets afstamning. Der gælder andre regler for børn, som er født før den 1. juli 1998.

Ved anfægtelse af afstamningen gælder ifølge § 20 i EGBGB generelt den lovgivning, der afgør afstamningen, og hvis et barn anfægter afstamningen, er det lovgivningen på det sted, hvor barnet har sin faste bopæl.

3.4.2 Adoption

Adoption af et barn i Tyskland har siden den 31. marts 2020 været underlagt tysk lovgivning. Adoption er endvidere undergivet lovgivningen i det land, hvor den person, der skal adopteres, har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for adoptionen (§ 22, stk. 1, i EGBGB, ny version). Sager oprettet inden den 31. marts 2020 er underlagt den tidligere internationale privatret, dvs. at adoptionen af et barn er underlagt lovgivningen i den stat, som adoptanten havde sit ophold i på tidspunktet for adoptionen (§ 22, stk. 1, første punktum, i EGBGB, gammel version). Den ene eller begge ægtefællers adoption reguleres af den lov, der gælder for ægteskabets almindelige retsvirkninger (§22, stk. 1, andet punktum, i EGBGB, gammel version).

Bestemmelserne om anerkendelse og retsvirkningerne af udenlandske adoptioner findes i loven om retsvirkninger af adoptioner af børn efter udenlandsk ret (Gesetz über Wirkungen der Annahme als Kind nach ausländischem Recht (Adoptionswirkungsgesetz - AdWirkG)).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Følgende forklaringer gælder kun for ægteskaber mellem personer af modsat køn. Se punkt 3.5.2 for ægteskaber mellem personer af samme køn.

Betingelserne for indgåelse af ægteskab er ifølge § 13 i EGBGB normalt dem, der er fastsat i lovgivningen i den

stat, hvor de respektive kommende ægtefæller er statsborgere. I undtagelsestilfælde kan tysk lovgivning under særlige omstændigheder finde anvendelse.

I Tyskland kan en vielse kun foretages af en giftefoged eller i undtagelsestilfælde af en person, der er særligt bemyndiget hertil af en fremmed stat (§ 13, stk. 4, andet punktum, i EGBGB).

Såfremt ægteskabets almindelige retsvirkninger ikke falder ind under anvendelsesområdet for forordning (EU) 2016/1103 om indførelse af et forstærket samarbejde om kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller, er de underlagt den lov, som ægtefællerne har valgt (§ 14, stk. 1, i EGBGB).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Ægteskaber mellem personer af samme køn og registrerede livspartnerskaber (eingetragene Lebenspartnerschaften) er omfattet af § 17b i EGBGB. I henhold til denne finder loven i den stat, hvis register det civile partnerskab er registreret i, anvendelse på indgåelsen, opløsningen og de almindelige retsvirkninger af det registrerede livspartnerskab, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) 2016/1104 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber (§ 17b, stk. 1, første punktum, i EGBGB). Hvis ægtefællerne er af samme køn, eller en af ægtefællerne som minimum hverken er kvinde eller mand, finder denne bestemmelse tilsvarende anvendelse (§17, stk. 4, første punktum, i EGBGB). Da det siden den 1. oktober 2017 ikke længere har været muligt at indgå registrerede livspartnerskaber i Tyskland (§ 3, stk. 3, i loven om indgåelse af ægteskab), er § 17, stk. 1, første punktum, i EGBGB det yderst sjældne tilfælde af en tysk lovvalgsregel, der dækker et retsforhold, der kun kan opstå i udlandet.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Spørgsmålet om, hvilken lov der gælder for skilsmisse, har siden den 21. juni 2012 været fastlagt i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation ("Rom III-forordningen"). Forordningen gælder, selv om den gældende lov ifølge forordningens bestemmelser er loven i en stat, der ikke deltager i det forstærkede samarbejde (forordningens artikel 4). Skilsmisse og separation reguleres også af Rom III-forordningen (§ 17, stk. 4, første punktum, i EGBGB).

Herudover finder § 17 og § 17a i EGBGB anvendelse.

I Tyskland kan skilsmisse kun bevilges af en domstol (§ 17, stk. 3, i EGBGB).

Den lovgivning, der gælder for spørgsmål vedrørende deling af pensionsrettigheder, er ifølge § 17, stk. 4, i EGBGB den samme som den, der finder anvendelse på skilsmissen. Hvis den udenlandske lovgivning ikke anerkender deling af pensionsrettigheder, kan spørgsmål herom på visse betingelser og efter anmodning af parterne i stedet afgøres efter tysk lovgivning.

Brugsretten til skilsmisseparternes fælles bolig i Tyskland og til løsøre og bohaver, der befinder sig i Tyskland, afgøres efter tysk materiel ret (§ 17a i EGBGB).

3.5.4 Underholdspligt

Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der gælder for underholdsbidrag mellem slægtninge eller mellem ægtefæller, har siden den 18. juni 2011 været fastsat i Haagerprotokollen om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, af 23. november 2007. Ifølge protokollens artikel 2 finder protokollen universel anvendelse, dvs. selv om den gældende lov i henhold til disse bestemmelser er loven i en ikkekontraherende stat. De tyske bestemmelser i EGBGB, som hidtil var gældende i den forbindelse, er derfor blevet ophævet.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægteskabets retsvirkninger på formueforholdet mellem ægtefæller er omfattet af forordning (EU) 2016/1103. Dette gælder også for ægteskaber mellem personer af samme køn (§ 17, stk. 4, andet punktum, i EGBGB). I henhold til forordning (EU) 2016/1103 er parternes autonomi afgørende: De kommende ægtefæller kan aftale, hvilket formueforhold der skal gælde (artikel 22, stk. 1, i forordning 2016/1103). I mangel af en aftale mellem

parterne tages der højde for ægtefællernes opholdssted eller deres nationalitet og loven i den stat, som begge ægtefæller har den tætteste tilknytning til (se artikel 26 i forordning (EF) nr. 2016/1103).

På grund af ikrafttrædelsesdatoen (den 30. januar 2019) dækker forordning (EU) 2016/1104 ikke civile partnerskaber indgået i Tyskland, da det siden den 1. oktober 2017 ikke har været muligt at indgå et civilt partnerskab i henhold til tysk lovgivning (jf. punkt 3.5.2 ovenfor). Valget af parternes første sædvanlige opholdssted er også det afgørende element i henhold til forordning (EU) 2016/1104 (artikel 22, stk. 1). I mangel af en lovvalgsaftale er den lov, der skal anvendes på de formueretlige retsvirkninger af registrerede livspartnerskaber, loven i den stat, i henhold til hvis lov det registrerede livspartnerskab blev indgået (artikel 26, stk. 1, i forordning 2016/1104).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

For dødsfald indtruffet den 17. august 2015 eller herefter er de gældende bestemmelser dem, der er fastsat i forordning (EU) nr. 650/2012. I henhold til disse er arveladers sidste sædvanlige opholdssted den væsentligste reference for arvesagen. Arvesager i perioden før den 17. august 2015 reguleres af loven i den afdødes hjemland på dødstidspunktet i henhold til § 25 i EGBGB, gammel version (i henhold til §25 i EGBGB, ny version, finder forordning 650/2012 tilsvarende anvendelse). Det er muligt at vælge tysk lovgivning ved nationale ejendomsretlige sager.

Betingelserne for dødsdispositioner er, for så vidt angår arvesager efter den 17. august 2015, reguleret af § 26 i EGBGB, ny version, der hovedsagelig regulerer den direkte anvendelse af Haagerkonventionen af 5. oktober 1961, som er gældende for Tyskland som kontraherende stat siden 1965, med hensyn til testamente (stk. 1) og henviser til artikel 27 i forordning (EU) nr. 650/2012 for så vidt angår de øvrige dødsdispositioner (stk. 2). I forbindelse med arvesager inden den 17. august 2015 finder § 26 i EGBGB, gammel version, anvendelse: Denne overtager i al væsentlighed indholdet i lovvalgsreglerne fra Haagerkonventionen fra 1961 om, hvilken lov der skal anvendes på testamentariske dispositioner. Ifølge denne er afgørelsen formelt gyldig, hvis den opfylder kravene i et retssystem, som der er en tilknytning til, f.eks. på grund af testators nationalitet, sædvanlige opholdssted eller opfyldelsesstedet for testamentet.

3.8 Ejendomsret

Ifølge § 43 i EGBGB er tinglige rettigheder omfattet af lovgivningen i den stat, hvor de pågældende aktiver befinder sig. Den pågældende lokale lovgivning er f.eks. afgørende for ejendomsrettens omfang og for, hvordan den kan overdrages, eller om der kan indrømmes en panteret.

I henhold til § 45 i EGBGB gælder der en særlig tilknytningsfaktor for transportmidler.

§ 43, stk. 2, i EGBGB fastsætter en særlig bestemmelse for overdragelse af ejendele fra én stat til en anden.

Endelig behandles forurenende emissioner fra grundstykker særskilt i § 44 i EGBGB.

Det er ikke tilladt at foretage lovvalg for tinglige rettigheder. I henhold til § 46 i EGBGB kan der dog afviges fra den lovgivning, der er fastsat ved henvisning til ovennævnte tilknytningsfaktorer, hvis der af omstændighederne fremgår en væsentligt tættere tilknytning til lovgivningen i en anden stat.

3.9 Insolvens

Ud over lovvalgsreglerne i forordning (EU) nr. 2015/848 af 20. maj 2015 om konkurs, der indeholder bestemmelser om forholdet mellem medlemsstaterne, fastsættes det i § 335 i insolvensloven i forhold til tredjestater, at insolvensbehandling og retsvirkningerne heraf principielt er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor behandlingen er indledt. Insolvenslovens § 336 ff. indeholder særlige tilknytningsfaktorer for bestemte aspekter af international konkursret, som kan afvige fra dette princip (f.eks. beskæftigelse, modregning og transaktioners ugyldighed i forbindelse med insolvensbehandling).

■ Sidste opdatering: 19/04/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke

gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.